

Osittainen varhennettu vanhuuseläke

Oppaassa on kerrottu lyhyesti ja yksinkertaistaen OVEN pääpiirteet ja sen vaikutukset eri etuuksiin ja muihin eläkkeisiin. Mukana on myös yksinkertaisia esimerkkejä. Opas on tarkoitettu ensisijaisesti eläkeneuvojen käyttöön. Oppaan tiedot ovat kesällä 2025 voimassaolleen lainsäädännön mukaiset.

Sisällys

Osittainen varhennettu vanhuuseläke (OVE) – pääpiirteet	2	Kansaneläke	7
OVE alkaen 62 vuoden iästä	2	Kelan leskeneläke	7
Kenelle ei OVEa	2	Takuueläke	7
OVE joko 25 tai 50 prosenttia kertyneestä eläkkeestä	2	Työttömyysturva	7
OVEen tehdään varhennusvähennys ennen omaa eläkeikää	3	Sairausvakuutus	8
OVEen voi tulla myös lykkäyskorotus eläkeiän jälkeen	3	Kuntoutus	8
OVEa ei voi lakkauttaa, mutta voi harkita kolme kuukautta	4	Asumistuet	8
OVE ja vanhuuseläke	4	Toimeentulotuki	8
OVE ja työkyvyttömyyseläke	5	Vammaistuet	8
Leskeneläke työeläkejärjestelmässä	6	Verotus	9
Edunjättäjä OVElla	6	LITA-etuudet	9
Leski OVElla	6	Ulkomaantilanteet	10
		Työnantajan kannalta huomioitavaa	10

Osittainen varhennettu vanhuuseläke (OVE) – pääpiirteet

OVEN saamisen edellytyksenä on vaadittavan ikärajan täyttäminen. OVE voidaan myöntää henkilölle, joka ei saa mitään muuta työeläkettä.

OVE alkaen 62 vuoden iästä

OVE on osa henkilön omaa ansaittua vanhuuseläkettä, jonka voi ottaa 62 vuoden iästä alkaen ilman yläikärajaa.

OVEN ikäraja nousi vuonna 1964 syntyneillä 61 vuodesta 62 vuoteen. Vuonna 1965 ja sen jälkeen syntyneillä OVEN alaikäraja nousee enintään kaksi kuukautta kerrallaan kuten alin vanhuuseläkeikä. Näin ollen OVEN alaikäraja vuonna 1964 ja sen jälkeen syntyneillä on aina kolme vuotta alinta vanhuuseläkeikää alempi.

OVE myönnetään eläkehakemuksen vireille tuloa seuraavan kuukauden alusta. OVEa ei myönnetä takautuvasti. OVELaisella ei ole oikeutta saada työeläkekorttia.

Henkilö voi työskennellä rajoituksetta tai olla työskentelemättä OVEa saadessaan. Lisäksi OVELainen voi saada jotain etuutta, esimerkiksi työttömyyspäivärahaa, eikä OVE estä päivärahan maksamista eikä vaikuta sen määrään. Jos henkilö haluaa vähentää työtään OVEN ottamisen takia, työnantajalla on velvollisuus yrittää järjestää osa-aikaista työtä.

OVE-aikana saaduista työansioista karttuu uutta työeläkettä samoin kuin sellaiselle, joka ei ole eläkkeellä.

Eläkettä karttuu 1,7 % 63 vuoden iän täyttämiskuukauden loppuun saakka vielä vuoden 2025 loppuun asti. Sen jälkeen karttumisprosentti on kaikilla 1,5.

Kenelle ei OVEa

OVEa ei saa, jos henkilö saa

- jotain muuta omaan työskentelyyn perustuvaa Suomen työeläkelakien mukaista etuutta tai
- luopumistukea tai
- työkyvyttömyyseläke on lepäämässä työnteon vuoksi. Työkyvyttömyyseläke on edelleen jatkuva, vaikka se on lepäämässä työnteon vuoksi. Siksi tänä aikana työkyvyttömyyseläke estää OVEN ottamisen.

Myöskään sellaisille julkisilla aloilla työskenteleville, jotka ovat jo täyttäneet ikäluokan alinta vanhuuseläkeikää alemman ammatillisen eläkeikänsä, OVEa ei myönnetä ennen ikäluokan alinta vanhuuseläkeikää. Se olisi varhentamisen vuoksi epäedullista. Alemman ammatillisen eläkeiän valinnut voi siis jäädä OVELle joko ennen alemman iän täyttymistä tai sitten ikäluokan alimman vanhuuseläkeiän täyttymisen jälkeen, mutta ei näiden ikien välissä.

OVE joko 25 tai 50 prosenttia kertyneestä eläkkeestä

OVEN määrä on joko 25 tai 50 prosenttia koko siitä vanhuuseläkkeestä, joka on kertynyt OVEN alkamista edeltävän vuoden loppuun mennessä kaikkien työeläkelakien mukaan (pohjaeläke).

OVEN voi ottaa ensin 25 prosentin osuutena ja sitten myöhemmin korottaa sitä toisella 25 prosentin osuudella. Sen jälkeen OVEN määrää ei voi muuttaa. Jos OVEN ottaa heti 50 prosentin suuruisena, ei sitä voi enää sen jälkeen muuttaa.

OVEssa on mukana kaikkien työeläkelakien mukaan ansaittu eläke. Siitä ei voi ottaa esimerkiksi vain yhden työeläkelain mukaan kertynyttä osuutta.

Yksityisalojen lisäeläkettä ei myönnetä OVEssa. Julkisten alojen lisäeläke voi olla mukana OVE-osuudessa, jos henkilö on täyttänyt ikäluokan alimman vanhuuseläkeiän OVELle siirtyessään ja lisäeläkkeen edellytys, palvelussuhteen yhdenjaksoisuusehto, täyttyy.

Jos OVEN ottaa kahdessa osassa (25 % + 25 %) ja ensimmäisessä osassa ei ole julkisen puolen lisäeläkeosuutta, ei sitä tule toiseenkaan OVE-osaan, vaikka se alkaisi ikäluokan alimman eläkeiän täyttämisen jälkeen.

Julkisen puolen ennen vuotta 1960 syntyneillä työntekijöillä on mahdollisesti ollut ikävälille 63–65 painotettu henkilökohtainen eläkeikä. Heillä OVEssa on mukana lisäeläkeosuus, jos OVE alkoi henkilökohtaisen eläkeiän täyttämisen jälkeen. Kaikki henkilökohtaisen eläkeiän piirissä olevat julkisen puolen työntekijät ovat täyttäneet kyseisen eläkeiän vuoteen 2025 mennessä.

OVEen tehdään varhennusvähennys ennen omaa eläkeikää

Eläkkeen 25 tai 50 prosentin määrää pienennetään pysyvästi varhennusvähennyksellä, jos eläkkeen ottaa ennen oman ikäluokan alinta eläkeikää. Jokainen kuukausi, jolla henkilön ikä OVEN alkamiskuukautena alittaa henkilön oman ikäluokan alimman eläkeiän, pienentää OVEN määrää 0,4 prosentilla. OVEN määrä tarkistetaan vielä elinaikakertoimella, kuten kaikki muutkin ansaitut eläkkeet.

Esimerkki: Henkilö on syntynyt kesäkuussa 1963. Ansaittu eläke vuoden 2024 lopussa on 2 500 e/kk. OVE alkaa 1.7.2025. Henkilö ottaa OVEN, joka on 25 prosenttia ansaitusta eläkkeestä, 625 e/kk. Koska henkilö on syntynyt vuonna 1963, hänen ikäluokkansa alin eläkeikä on 65 vuotta. Kun hän ottaa OVEN 62 vuotta täytettyään 1.7.2025, varhennusvähennys on $0,4 \times 36 \text{ kk} = 14,4 \%$. OVEN määrä on silloin $625 - (625 \times 0,144) = 535 \text{ e/kk}$.

Vuonna 1963 syntyneisiin sovellettava elinaikakerroin on 0,94759. OVEN määrä elinaikakertoimella tarkistamisen jälkeen on $535 \times 0,94759 = 506,96 \text{ e/kk}$.

OVE varhennetaan aina ikäluokan alimmasta vanhuuseläkeiästä, vaikka henkilöllä olisi jokin muu julkisen alan alempi eläkeikä.

OVEen voi tulla myös lykkäyskorotus eläkeiän jälkeen

OVEn voi ottaa myös vasta sen jälkeen, kun henkilö täyttää ikäluokkansa alimman vanhuuseläkeiän. Silloin OVE-osuutta korotetaan lykkäyskorotuksella, joka on 0,4 prosenttia jokaiselta kuukaudelta, jolta eläkkeen ottamista lykätään. Lykättävälle eläkkeelle ei ole yläikärajaa.

Esimerkki: Vuonna 1960 heinäkuussa syntyneen henkilön ansaittu eläke vuoden 2024 lopussa on 2 500 e/kk. Hän ottaa OVEN, joka on 50 prosenttia ansaitusta eläkkeestä, 1 250 e/kk.

Henkilö siirtyy OVElle vuoden 2025 heinäkuussa. Koska vuonna 1960 syntyneen ikäluokan alin eläkeikä on 64 vuotta 6 kuukautta, eläkettä on lykätty 5 kuukaudella. Lykkäyskorotus OVE-osuuteen on $5 \times 0,4 = 2 \%$. Lykkäyskorotuksen jälkeen OVEN määrä on $1\,250 + (1\,250 \times 0,02) = 1\,275$ e/kk.

Lykkäyskorotus tehdään aina ikäluokan alimmasta eläkeiästä, vaikka henkilöllä olisi jokin muu julkisen alan alempi eläkeikä.

Jos OVELainen saa työttömyysetuutta lykkäysaikana, vähennetään lykkäyskorotusta laskettaessa työttömyyskuukaudet lykkäysajasta.

OVEa ei voi lakkauttaa, mutta voi harkita kolme kuukautta

OVEa ei voi lakkauttaa kuten ei muutakaan vanhuuseläkettä. Jos kuitenkin henkilö päättää, että hän ei haluakaan ottaa OVEa, hän voi 3 kuukauden sisällä OVE-päätöksen antamisesta perua OVEN. Tällöin jo maksettu OVE peritään henkilöltä takaisin.

Lisätietoa: www.tyoelakelakipalvelu.fi – Etuudet – Osittainen varhennettu vanhuuseläke – ohjeisto.

OVE ja vanhuuseläke

Kun OVELainen täyttää ikäluokansa alimman vanhuuseläkeiän, hän voi hakea loput ansaitusta eläkkeestään maksuun, jos hänen pääasiallinen työnsä on päättynyt. OVE-osuus jää vanhuuseläkkeen osaksi ja näin pienentää pysyvästi vanhuuseläkettä varhennusvähennyksen vuoksi.

Ennen vuotta 1995 karttunut julkisen alan OVE-eläkeosuus on voitu normeerata, jos OVE on alkanut ennen julkisen alan eläkeikää. Jos vanhuuseläke OVEN jälkeen alkaa julkisen alan eläkeiässä tai sen jälkeen, säästö-osuutta ei normeerata. Normeeraus koski vain ennen vuotta 1960 syntyneitä.

Jos henkilö on ottanut OVEN vasta alimman eläkeiän jälkeen, OVE-osuutta on korotettu lykkäyskorotuksella. Kun varsinainen vanhuuseläke OVEN ottamisen jälkeen alkaa, vanhuuseläkkeen muuhun kuin OVE-osaan lasketaan lykkäyskorotus sen hetken lykkäyskuukausien mukaisesti, jolloin henkilö ottaa vanhuuseläkkeensä.

OVEn jälkeinen vanhuuseläke sisältää

- OVEN sellaisena kuin se on ollut maksussa.
- Säästöosuuden (pohjaeläkkeestä myöntämättä olevan ansaitun eläkkeen osuuden; lykkäyskorotettuna, jos vanhuuseläke alkaa ikäluokan alimman eläkeiän jälkeen).
- OVEN alkamisvuonna ja sen jälkeen työstä ja palkattomilta ajoilta kertyneen eläkkeen vanhuuseläkkeen alkamista edeltävän kuukauden loppuun (lykkäyskorotuksella korotettuna, jos vanhuuseläke alkaa alimman eläkeiän jälkeen).

- Julkisen alan lisäeläkeosuutta riippuen siitä, onko palveluksen yhdenjaksoisuusedellytys säilynyt vanhuuseläkkeen alkamiseen. Yhdenjaksoisuus tarkoittaa joko riittävää määrää vuosiansioita tai katkeamatonta palvelussuhdetta julkiseen työnantajaan. Jos vanhuuseläke alkaa alemmassa eläkeiässä, yhdenjaksoisuutta edellytetään alempaan ikään saakka. OVEN jälkeinen lisäeläkeosuus vastaa säästöosuuden osuutta. Mahdollisesti myönnettävää lisäeläkeosuutta koskee myös lykkäyskorotus.
- Mahdollisen yksityisen alan työnantajan järjestämän lisäeläkkeen osuuden.

Työskentelyn pitää olla päättynyt, jotta vanhuuseläkkeen saa maksuun OVEN jälkeen. Jos OVELaisella on useampi työ, pääasiallinen työ pitää lopettaa. Se on lähtökohtaisesti työ, jossa on ollut ansioita eniten vanhuuseläkkeen alkamista edeltävän kalenterivuoden aikana.

OVEn jälkeisen vanhuuseläkkeen voi saada myös yksityisen alan suojatussa alennetussa eläkeiässä tai julkisen alan alemmassa ammatillisessa eläkeiässä, jos sellaiseen on oikeus. Jos OVEN jälkeinen vanhuuseläke myönnetään ennen ikäluokan alinta vanhuuseläkeikää, yksityisen alan säästöosuuteen tehdään varhennusvähennys. Julkisen alan säästöosuus varhennetaan vain, jos vanhuuseläke myönnetään yksityisen alan alennetussa eläkeiässä ja jos se on matalampi kuin henkilön julkisen alan eläkeikä.

Lisätietoa: www.tyoelakelakipalvelu.fi – Etuudet – Vanhuuseläke – Määrä – Vanhuuseläkkeen määrä osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen jälkeen

OVE ja työkyvyttömyyseläke

Jos OVELainen tulee työeläkelakien tarkoittamalla tavalla työkyvyttömäksi, hän voi saada työkyvyttömyyseläkkeen. Työkyvyttömyyseläke on muuten samansuuruinen kuin muillakin, mutta OVE-eläkeosuus jää osaksi työkyvyttömyyseläkettä. Se tarkoittaa, että

- eläke jää OVEN varhennusvähennyksen verran pysyvästi pienemmäksi kuin mitä se olisi ollut, jos henkilö ei olisi ottanut OVEa
- jos henkilö on vähentänyt työntekoa OVE-aikana, jää eläkekertymä työansioista ja tulevan ajan ansio pienemmäksi verrattuna siihen, että olisi jatkanut työntekoa OVE-aikana täysiaikaisesti.

OVEn jälkeinen työkyvyttömyyseläke sisältää

- OVEN sellaisena kuin se on ollut maksussa.
- Säästöosuuden (OVEa varten lasketusta pohjaeläkkeestä myöntämättä olevan ansaitun eläkkeen osuuden).
- OVEN alkamisvuonna ja sen jälkeen työstä ja palkattomilta ajoilta kertyneen eläkkeen työkyvyttömyyden alkamista edeltävän vuoden loppuun.
- Mahdollisen tulevan ajan osuuden (kuukaudet työkyvyttömyyden alkamisvuoden alusta ikäluokan alimpaan vanhuuseläkeikään x viiden työkyvyttömyyden alkamisvuotta edeltävän kalenterivuoden keskiukuukausiansio x 1,5 %).
- Mahdollisen julkisten alojen eläkelakien mukaisen lisäeläkeosuuden.
- Mahdollisen yksityisen alan työnantajan järjestämän lisäeläkkeen osuuden.

Jos henkilö kokee työkykynsä olevan heikentymässä niin, että hän aikoo hakea myöhemmin työkyvyttömyyseläkettä, voi olla parempi olla hakematta OVEa. OVEen tehty varhennusvähennys jää pysyvästi osaksi eläkettä, jos työkyvyttömyyseläke tulee myöhemmin myönnettäväksi.

Jos OVEa sisältävä työkyvyttömyyseläke jää lepäämään työnteon vuoksi, OVE-osuutta maksetaan myös lepäämisen ajan. Jos OVEa sisältävä työkyvyttömyyseläke lakkaa, OVE jatkuu myös tämän jälkeen aiemmin myönnetyn suuruisena.

Lisätietoa: www.tyoelakelakipalvelu.fi – Etuudet – Työkyvyttömyyseläke – Määrä – Työkyvyttömyyseläkkeen määrä osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen jälkeen.

Leskeneläke työeläkejärjestelmässä

Perhe-eläkettä maksetaan kuolleen henkilön (edunjättäjä) puolisolle ja alaikäisille lapsille. Perhe-eläke lasketaan sen eläkkeen perusteella, jota edunjättäjä sai tai sen työkyvyttömyyseläkkeen, johon edunjättäjä olisi ollut oikeutettu, jos hän olisi kuolinpäivänään tullut työkyvyttömäksi.

Edunjättäjä OVElla

Jos edunjättäjä sai kuollessaan OVEa, mutta ei ollut vielä täyttänyt minkään työeläkelain mukaista vanhuuseläkeikää, perhe-eläkkeen peruste on se täysi työkyvyttömyyseläke, jonka edunjättäjä olisi saanut, jos hän olisi tullut työkyvyttömäksi kuolinpäivänään. Tällöin perhe-eläkkeen peruste lasketaan kuten edellä on selostettu työkyvyttömyyseläkkeestä OVEN jälkeen.

Jos edunjättäjä sai kuollessaan OVEa ja oli täyttänyt jonkin työeläkelain mukaisen vanhuuseläkeiän, perhe-eläkkeen peruste lasketaan kuten edellä vanhuuseläke OVEN jälkeen.

Leski OVElla

Leskeneläkettä vähentävät lesken omat eläketulot tai se työkyvyttömyyseläke, johon hän olisi ollut oikeutettu, jos olisi tullut työkyvyttömäksi edunjättäjän kuolinpäivänä.

Osittaista vanhuuseläkettä saavan lesken työeläkkeenä pidetään laskennallista työkyvyttömyyseläkettä, jos leski ei ollut täyttänyt minkään työeläkelain mukaista vanhuuseläkeikää edunjättäjän kuolinpäivänä. Laskennallisen työkyvyttömyyseläkkeen määrä lasketaan kuten edellä on selostettu työkyvyttömyyseläkkeestä OVEN jälkeen.

Jos OVEa saava leski oli täyttänyt jonkin työeläkelain mukaisen vanhuuseläkeiän edunjättäjän kuolinpäivänä, leskeneläkkeen vähentämisessä lesken omana eläkkeenä pidetään laskennallista vanhuuseläkettä. Se lasketaan muuten kuten edellä vanhuuseläke OVEN jälkeen, mutta lesken OVE-aikana karttuneesta eläkkeestä otetaan mukaan vain edunjättäjän kuolinvuotta edeltävän vuoden loppuun mennessä ansaittu eläke.

Kansaneläke

OVEa ei voi saada kansaneläkkeenä. Kun kansaneläkkeen (työkyvyttömyys- tai vanhuuseläke) määrää lasketaan OVEa saavalle, lisätään OVEN varhennusvähennys eläkkeensaajan tuloksi. Toisin sanoen, OVE otetaan Kelan eläkettä laskettaessa huomioon maksettavaa bruttoeläkettä suurempana.

Lisäksi Kelan varhennetussa vanhuuseläkkeessä (VAVE, mahdollinen vielä vuonna 1961 syntyneillä vuoden 2026 ajan) ja vanhuuseläkkeessä lasketaan tuloksi työeläkejärjestelmän vanhuuseläkkeen ja OVEN erotus ennakoituna työeläkkeenä, jos henkilö ei ole vielä hakenut vanhuuseläkettä työeläkkeenä. Ennakoitu vanhuuseläke on työeläkejärjestelmän laskema arvio vanhuuseläkkeen määrästä alimpaan vanhuuseläkeikään asti. Lykkäyskorotus ei pienennä Kelan eläkettä.

Kelan VAVE:a tai vanhuuseläkettä saava ei ole oikeutettu työttömyysetuuteen.

Lisätietoa: www.tyoelakelakipalvelu.fi – Etuudet – Etuuden määräytyminen – Kelalle ilmoitettava työeläkkeen määrä

Kelan leskeneläke

Alle 65-vuotiaalle leskelle voidaan maksaa kansaneläkelain mukaista leskeneläkettä. Kun leskeneläkkeen tulosidonnainen täydennysmäärä lasketaan henkilölle, jonka työeläkkeessä on OVE-osa, lisätään OVEN varhennusvähennys eläkkeensaajan tuloksi. OVE toisin sanoen otetaan huomioon maksettavaa bruttoeläkettä suurempana.

Takuueläke

OVEN perusteella ei synny oikeutta takuueläkkeeseen. Jos henkilö saa jotain muuta takuueläkkeeseen oikeuttavaa Suomesta maksettavaa eläkettä OVEN rinnalla, maksussa oleva OVE pienentää takuueläkettä.

Muuta työeläkettä, jota ei vielä saa, ei lasketa tuloksi. Takuueläkkeen saadakseen on kuitenkin haettava kaikki ne eläkkeet, joihin voisi olla oikeus, myös OVE.

Takuueläkettä pienennetään OVEN varhennusprosentilla, jos takuueläke tulee myönnettäväksi OVELaiselle jonkin muun eläkkeen perusteella.

Työttömyysturva

OVE ei estä työttömyysturvaetuuden saamista eikä OVEa vähennetä työttömyyspäivärahan tai työmarkkinatuen määrästä. OVELaisen työttömyyspäiväraha määräytyy normaalisti työttömyyttä edeltävän työskentelyn perusteella.

Jos työmarkkinatukea maksetaan tarveharkinnan perusteella, OVE lasketaan työmarkkinatukea pienentäväksi tuloksi.

Jos OVELainen on työttömyysturvan lisäpäivillä, hän voi saada kansaneläkkeen vanhuuseläkkeen varhentamattomana 64 vuoden iässä. Tämä koskee vuosina 1958–1961 syntyneitä. Työttömyysturvan lisäpäivät poistuvat kokonaan vuonna 1965 ja sen jälkeen syntyneiltä.

Jos henkilö saa työttömyysetuutta ikäluokan alimman eläkeiän jälkeen, se estää lykkäyskorotuksen kertymisen samalta ajalta.

Sairausvakuutus

OVE ei estä sairauspäivärahan saamista eikä vähennä sitä. OVEN saaja voi saada sairauspäivärahaa, jos hän on sairauden vuoksi kykenemätön tekemään tavallista työtään. Myös työttömänä työnhakijana olevalle OVEN saajalle voidaan myöntää sairauspäivärahaa.

OVEa saavan sairauspäiväraha määräytyy vuositulon perusteella. OVEa ei huomioida vuositulon laskennassa.

Kuntoutus

OVE ei estä Kelan kuntoutusrahan saamista eikä vähennä sitä. OVEa saavan Kelan kuntoutusraha määräytyy vuositulon perusteella OVEa ei huomioida vuositulon laskennassa.

Työeläkejärjestelmän kuntoutusraha määräytyy kuten työkyvyttömyyseläke, jota korotetaan 33 prosentilla. OVE-osuuden lisäksi siihen tulee säästöosuus, myöntämättä oleva karttuma sekä tulevan ajan osuus, jotka kaikki korotetaan 33 prosentilla.

Asumistuet

Kela tukee asumista eri tavoin. Muun muassa pienituloisten ruokakuntien ja eläkkeensaajien asumismenoja helpottamaan maksetaan yleistä asumistukea (YLAT) ja eläkkeensaajan asumistukea (ELAT). Pelkästään OVEN perusteella ei synny oikeutta ELAT:iin. Sen voi kuitenkin saada esimerkiksi muun ELAT:iin oikeuttavan eläkkeen perusteella. Jos OVEN saajalla ei olisi oikeutta ELAT:iin, hän voi saada YLAT:ia. OVEN määrä lasketaan asumistuessa tuloksi maksettavan bruttomäärän suuruisena eli varhennusvähennystä ei lisätä tuloksi.

Toimeentulotuki

OVE otetaan tulona huomioon toimeentulotukea laskettaessa maksetun nettomäärän suuruisena. Koska toimeentulotuki on viimesijaista toimeentuloturvaa, edellytetään yleensä, että kaikki mahdolliset etuudet, joihin on oikeus, haetaan ensin. OVEa ei kuitenkaan tarvitse hakea maksuun.

Vammaistuet

OVELaiselle voidaan maksaa eläkettä saavan hoitotukea tai aikuisen vammaistukea. Oikeus hoitotukeen määräytyy sen perusteella, saako henkilö hoitotuen perusteena olevaa eläkettä, kuten täyttä työkyvyttömyyseläkettä, kuntoutustukea tai vanhuuseläkettä. Pelkästään OVEN perusteella ei ole oikeutta eläkettä saavan hoitotukeen, mutta oikeus on aikuisen vammaistukeen, jos sen saamisen edellytykset täyttyvät.

Hoitotuen ja vammaistuen tasoja on kolme. Tulot ja varallisuus eivät vaikuta tuen määrään ja tuki on verotonta tuloa.

Verotus

OVE on eläketuloa, josta saa verotuksessa eläketulovähennyksen. Eläketulovähennystä pienentää tosin kaikki palkkatulo, jota saa samaan aikaan.

Teoriassa, jos henkilö saisi saman summan rahaa joko pelkästään palkkana tai pelkästään eläkkeenä tai sekä palkkana että eläkkeenä, tämä viimeinen vaihtoehto olisi verotuksen mielessä edullisinta. Näin verotuksella pyritään tukemaan eläkkeellä tehtävää osa-aikaista työtä.

Taulukko. OVE ja palkkatulo, euroa. Vuonna 1963 syntynyt henkilö.

OVEn alkamiseen mennessä ansaittu eläke	OVE (50 %)	Palkka OVEn aikana	Bruttotulot yhteensä	Netto- tulot	Vero- prosentti	Veroprosentti palkasta ilman OVEa
1 500	608	0	608	608	0,0	0,0
1 500	608	1 500	2 108	1 923	8,8	10,4
1 500	608	3 000	3 608	2 715	24,8	22,8
2 000	811	0	811	811	0,0	0,0
2 000	811	2 000	2 811	2 329	17,2	14,8
2 000	811	4 000	4 811	3 306	31,3	29,0
3 000	1 217	0	1 217	1 190	2,2	0,0
3 000	1 217	3 000	4 217	3 023	28,3	22,8
3 000	1 217	6 000	7 217	4 488	37,8	36,1

LITA-etuudet

Jos työtapaturmasta (tai ammattitaudista) tai liikennevahingosta (LITA-etuudet) aiheutuva vahinkotapahtuma on ollut ennen OVEa, henkilön ei kannattane ottaa OVEa. Yleensä LITA-etuus on suurempi kuin OVE, joten OVE menisi todennäköisesti LITA-etuuden vähentämisen vuoksi nollassa.

Voi tulla eteen sellainen tilanne, että henkilö on ottanut OVEn ja LITA-etuus myönnetään OVEn jälkeen niin, että vahinkotapahtuman todetaan sattuneen ennen OVEa. Näissä tapauksissa OVEa ei voi enää lakkauttaa (jos yli 3 kuukautta päätöksen antamisesta). Silloin OVEna maksetaan vähintään se ansaittu eläke (elinaikakertoimella tarkistettuna), joka on karttunut vahinkotapahtumaa seuraavan vuoden alusta, ei kuitenkaan enempää kuin mitä OVEn määrä olisi normaalisti ilman LITA-etuutta.

Jos LITA-vahinkotapahtuma sattuu OVEn aikana, LITA-etuus vähennetään OVEsta vasta vanhuuseläkeiässä.

Jos OVELaiselle on myönnetty työkyvyttömyyseläke, työkyvyttömyyseläkkeen OVE-osuudesta ei vähennetä LITA-etuutta ennen vanhuuseläkeikää, mutta muusta eläkkeen osasta vähennetään.

Osatyökyvyttömyyseläkkeellä sattuneen vahinkotapahtuman perusteella maksettava LITA-etuus vähennetään OVEn ylittävstä osatyökyvyttömyyseläkkeen määrästä vasta vuoden kuluttua vahinkotapahtumasta.

Lisätietoa: www.tyoelakelakipalvelu.fi – Etuuden määräytyminen – Ensisijaisten etuuksien vähentäminen

Ulkomaantilanteet

Jos henkilö saa ulkomailta jotain sosiaalietuutta, OVEN myöntämisellä voi olla vaikutusta näihin etuuksiin. Eläkkeensaaja voi selvittää itse asian etuutensa maksajalta. Ulkomaan eläkkeet eivät estä OVEa. OVEa maksetaan myös ulkomaille kuten muitakin työeläkkeitä.

Työnantajan kannalta huomioitavaa

Työnantajan on mahdollisuuksien rajoissa järjestettävä osa-aikaista työtä, jos OVELle siirtyvä haluaa siirtyä osa-aikatyöhön. Työaikalaissa asia ilmaistaan seuraavasti:

Työntekijän pyynnöstä työnantajan on ensisijaisesti järjestettävä työt niin, että työntekijä voi lyhentää säännöllistä työaikaansa siirtyäkseen osittaiselle varhennetulle vanhuuseläkkeelle tai osatyökyvyttömyyseläkkeelle taikka tehdäkseen osittaisen sairauspoissaolon aikana osa-aikatyötä.

Kuitenkaan työnantajalla ei ole velvollisuutta järjestää osa-aikatyötä, jos se ei tuotanto- ja palvelutoiminta huomioon ottaen ole mahdollista. Kyse ei myöskään ole työntekijän subjektiivisesta oikeudesta osa-aikatyöhön.

Työntekijän ei tarvitse ilmoittaa työnantajalle olevansa OVELla, jos työntekijä ei vaadi työaikaansa muutoksia OVELle siirtymisen vuoksi. Työnantajalla ei ole oikeutta saada myöskään eläkelaitoksesta tietoa siitä, onko työntekijä OVELla.

OVEn määrällä ja palkalla ei ole suoraa kytköstä toisiinsa, joten työnantajan ei tarvitse sopia jostain tietyn suuruisesta palkasta OVEN takia.

